

Seat No. : _____

NM-125

November-2013

M.A. Sem.-III

HIS-503 : History

(History of Science & Technology in Medieval India)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

Instruction : All questions carry equal marks.

1. સલ્તનત સમય દરમિયાનના તકનીકી વિકાસની ચર્ચા કરો.

Discuss technological development during Sultanate period.

અથવા/OR

સલ્તનત સમય દરમિયાન કૃષિ વિજ્ઞાન અને તકનીકીનું પૃથ્થકરણ કરો.

Analyse Agrarian Science and Technology during Sultanate period.

2. સલ્તનત સમય દરમિયાન સમુદ્રી તકનીકનું વિવરણ કરો.

Describe Maritime Technology during Sultanate period.

અથવા/OR

ઈ.સ. 1500 સુધીમાં અલકેમી અને આએટ્રોકેમીનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ તપાસો.

Examine origin and development of al-chemy and iatro-chemy upto 1500 A.D.

3. મુઘલ સમય દરમિયાન પર્યાવરણની હાનિ માટેના કારણોનું મૂલ્યાંકન કરો.

Evaluate causes of environmental degradation during Mughal period.

અથવા/OR

ભારતીય કૃષિ ઉપર યુરોપીયન અસર વિશે નોંધ લખો.

Give an account of European impact on Indian agriculture.

4. મુઘલ સમય દરમિયાન ખનનવિદ્યા અને ધાતુવિજ્ઞાનની ચર્ચા કરો.

Discuss mining and metallurgy during Mughal period.

અથવા/OR

ભારતીય જીવવિજ્ઞાન અને જીવતકનીકી ક્ષેત્રે પોર્ટુગીઝ, ડચ અને અંગ્રેજોએ આપેલ ફાળાનું વિવેચનાત્મક વર્ણન કરો.

Describe critically the contribution of Portuguese, Dutch and English to Indian biosciences and biotechnologies.

5. તમારો જવાબ એક કે બે વાક્યમાં લખો :

Write your answer in **one** or **two** sentences :

- (1) સલ્તનત સમયમાં ઔષધીય ખેતી
Drug cultivation in Sultanate period
 - (2) ચરખો
Charkha
 - (3) ઢેંકલી
Dhenkli
 - (4) ચરસ
Charas
 - (5) ભારતમાં રેશમ ઉત્પાદન
Sericulture in India
 - (6) સલ્તનતકાલીન નહેર બાંધકામ
Sultanate canal construction
 - (7) તુઝુક-એ-જહાંગીરી
Tuzuq-i-Jahangiri
 - (8) તબકાત-એ-અકબરી
Tabagat-i-Akbari
 - (9) રસરત્નસમુચ્ચય
Rasratnasamuchaya
 - (10) નહેર બાંધનાર તરીકે શાહજહાં
Shahjahan as canal constructor
 - (11) કોલસાની ખનનવિદ્યા
Coal mining
 - (12) કલકત્તાનો વનસ્પતિ ઉદ્યાન
Botanical garden of Calcutta
 - (13) મલમલ ખાસ
Mal Mal Khas
 - (14) ભારતમાં તમાકુ કોણ લાવ્યું ?
Who introduced tobacco in India ?
-